

ARHIV BOSANSKE KRAJINE
BANJA LUKA

JANKOVIĆ Ing MILAN :

" SJEĆANJE NA BORU ILIĆA I NJEGOV RAD "

L e g e n d a :

- 4 stranice mašinom otkucanog i autoriziranog teksta;
- sjećanja notirana u Arhivu 28. januara 1975. godine;
- SADRŽAJ SJEĆANJA: neki biografski podaci o Bori Iliću i njegovim roditeljima; komunistička opredeljenja Bore Ilića i članstvo u KAB-u; samoubistvo Bore Ilića;
- sjećanja notirana u tri primjerka: original i kopija u Arhivu, a druga kopija kod autora.-

Arhiv Dos. krajine B. Luka

ABK 209-MG-IV/134

B O R O I L I Ć

Otac Nikola bio je prosvjetni referent u Banovinskoj upravi Vrbaske banovine i dugogodišnji predsjednik Činovničke nabavljačke zadruge u Banjoj Luci. Nikola je rođen u Istočnoj Bosni u jednom selu u blizini Drine. Nikolin brat Marko Ilić bio je predsjednik Saveza zadruga u Sarajevu, a mlađi brat, Todor Ilić, bio je član "Mlade Bosne".

Majka Milka, rođena Vujaklija, bila je, mislim, sa područja Banije ili Korduna. Umrla je prije četiri godine, mislim 1971. ili 1972. godine, u svojoj 93. godini života. Prije svoje smrti živjela je kod kćerke Nevenke u Beogradu. Milka Ilić bila je dugo godina upraviteljica Ženske osnovne škole, koja se nalazila u Štrosmajerovoj ulici iza hotela "Bosna", gdje je sada smještena Upravna škola.

Nikola je mnogo volio poljoprivredu. Kupio je nešto zemlje u današnjoj ulici Branka Radičevića, gdje je zasadio voćnjak, držao kravu i radi ličnog zadovoljstva uzgajao poljoprivredne kulture. Mužu je sam obavljao i nije dopuštao ženi da se s tim poslom bavi. Pravio je veoma dobar sir, koji je stavljao u kalupe da sazrijeva potrebno vrijeme.

Milka i Nikola Ilić imali su u braku šestoro djece, po tri kćerke i sina: Bogdanka (umrla je kao djevojčica od oko 14 godina), Dušanka (udata za učitelja Vajića), Nevenka (udata za inženjera Miću Milovanovića u Beogradu), Predrag (najstariji sin) i Boro.

Predrag Ilić bio je profesor književnosti. U toku drugog svjetskog rata saradjivao je sa Italijanima, te je pred završetak rata pobjegao u Italiju. Tamo se oženio sa nekom Italijankom i sa njom u braku dobio dva sina. Kad je jedan od sinova umro, porodica je odselila u Australiju. Tamo je Predrag bio lektor na nekom fakultetu. Sestra njegove žene, koja je u Argentini postala udovica 1971. godine, zamolila je svoju

sestru da sa mužem Predragom i sinom presele u Argentinu da bi Predrag preuzeo fabriku njenog muža. Preselili su se u Argentinu, ali je već poslije nekoliko mjeseci Predrag umro.

Boro je bio srednji sin, jer je Slobodan bio mlađji od njega. Boro je završio Realnu gimnaziju u Banjoj Luci i upisao se na Medicinski fakultet u Beogradu. I kao gimnazijalac bio je društveno aktivan, ali je njegova aktivnost bila još veća u okvirima KAB-a.

Ljekarski poziv je veoma volio naročito zbog njegove etičke dimenzije. Još za vrijeme svog studija liječio je ^{svog} oca. Propisao mu je i lijekove i davao injekcije. Njegova dijagnoza bolesti bila je pravilno utvrđjena, a i način liječenja. Zaista je šteta što se pod voz bacio 26. avgusta 1936. godine i tako okončao svoj mladi život.

Kao što rekoah, najmlađji je bio Slobodan, koji je završio Učiteljsku školu u Banjoj Luci. Slobodan je učestvovao u NOB-i od 1941. godine i poznat je po svom nadimku "Čiča sa Papuka". Poslije rata bio je pomoćnik ministra gradjevina NR Hrvatske u Zagrebu. Sada živi negdje u Vojvodini, ali ne znam u kom mjestu.

Porodica Nikole Ilića sa ženom i djecom doselila se u Banju Luku poslije prvog svjetskog rata, ali ne bih mogao reći koje godine. Stanovali su u zgradi Osnovne škole u Štrosmajerovoj ulici.

Sa Nikolom sam se upoznao kroz društveni rad. Kroz rad i druženje mi smo se zbližili i sprijateljili. Kad sam počeo voditi skautsku organizaciju u Banjoj Luci, Predrag je bio stegovodja i urednik skautskog lista "Krin".

Kad sam se ja oženio 1928. godine sa Andjelijom Božić, učiteljicom ženske stručne škole u Banjoj Luci, Nikola mi je bio vjenčani kum. Inače je Nikola bio veoma staložen i veoma marljiv čovjek. Milka je bila dobar pedagog i dobra upraviteljica Osnovne škole.

Boro Ilić počeo je da se bavi fotografijom još kao gimnazijalac. U kući je imao opremu za izradjivanje fotografija. Rad na fotografiji bio je za njega hobi. Radio je i umjetničke fotografije. Mnoge fotografije je slao u razne časopise. Naprimjer, sliku Andjeliije Janković sa sinom Mirom

objavio je u časopisu "Kulisa" u Zagrebu. Nisam siguran da li je umjetničke fotografije slao na izložbe, ali pretpostavljam jer znam da ih je radio u većem broju. Znao je zaista da ih stručno i brzo radi. Fotografisao je mnogo svoje školske i političke drugove, razne događaje, predjele itd.

Znam da je još kao učenik Realne gimnazije bio ateista. Nasuprot njemu, majka mu je bila veoma pobožna. Jednom je tako vozio mog sina Miru, što je inače često činio jer ga je jako volio. Dovezao je Miru do svoje majke. Milka Ilić dala je Miri kolače i med, a Bori je rekla: "Tebi ništa ne dam jer ne vjeruješ u boga!". Vjerovatno da je toga dana svemu tome prethodio spor Borin sa majkom. Na to je mali Miro rekao: "Kume Bolo, reci da ima boga pa ces i ti dobiti kolaca!". O ovoj anegdoti mnogo se pričalo u našim porodicama.

Nikola i Milka znali su da im je sin po ubjedjenju komunist, što Boro nije krio. Zbog toga je dolazilo do sporova sa majkom, u šta se Nikola nije htio mješati.

Mi nastavnici Niže poljoprivredne škole zamolili smo Bora 1932. godine da sa nama nastavnicima održi tečaj iz fotografije. Na to je pristao. Tečaj su pohađjali: ing. Dušan Kandić, Antun Močinić, Milan Stupar i ja. Nabavili smo potrebnu opremu. Poslije završetka tečaja sami smo za potrebe škole izradjivali fotografije u vlastitoj režiji.

Znali smo da se Boro zabavlja sa Smiljom Macurom. Počeli su se zabavljati dok je ona bila još učenica. Kasnije je dobila namještenje i otputovala u neko selo kod Daruvara. Čuo sam da proto Mirko Macura nije bio za to da se njegova kćerka Smilja zabavlja sa Borom, ali mi nisu poznati razlozi protivljenja.

Samoubistvo Borino bolno je odjeknulo u cijeloj Banjoj Luci. Oko sahrane bilo je nekih peripetija jer popovi nisu htjeli da obave sahranu. Sprovod je bio veoma velik jer je Boro bio obljubljen medju drugovima.

Kad je Smilja trebalo da krene u pravou Daruvara, Boro joj je dao neke komunističke brošure i letke, o čemu se kasnije, vezano za saslušanja Smilje, dosta pričalo. Boro je došao na stanicu da isprati Smilju. Izašao je sa stanice, sjeo na motocikl i dovezao se do šefa stanice na Drumu. Rekao mu

Arhiv Bos. krajine B. Luka

ABK 209-MG-IV/134

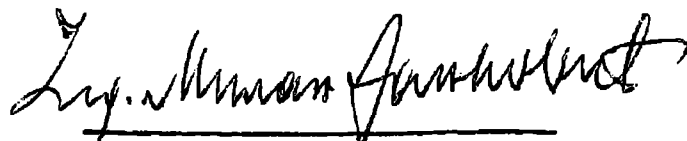
je da pripazi na njegov motočikl i ako se ne vrati da već zna gdje stanuje i da mu ga doveze do kuće. Šef stanice nije ništa slutio. Obećao je da će pričuvati motor.

Boro je tada pošao pješke uz prugu u susret vozu. Kad se voz približio, stavio je vrat na šine. Tako je izvršio samoubistvo. Koliko sam čuo, glava mu je visila samo na vratnim žilama i koži.

Svi koji su ga poznavali bili su veoma dugo utučeni. Mnoge je pogodila njegova smrt. Bilo nam je teško jer smo ga mnogo voljeli.

Boro se najviše družio sa KAB-ovcima. Sa svima je bio dobar, ali ne znam ko mu je kao prijatelj bio najbliži. Znam da se često vidjao u društvu sa sestrama Oljače, Radom Ličinom i mnogim drugim. Jako je bio druželjubiv i sklon da svakom pomogne.

28. januar 1975. godine
Banja Luka

(ing. Milan Janković)

Arhiv Doc. krajeine B. Luka

ABK 209-MG-10/134